

**Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta**

Michal Navrátil

Právo na soukromí: Právo být zapomenut

Bakalářská práce

Olomouc 2023

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Právo na soukromí: Právo být zapomenut* vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.“

V Olomouci dne 31. března 2023

Michal Navrátil

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval panu JUDr. Bc. Marianu Kokešovi, Ph.D., vedoucímu mé bakalářské práce, za trpělivost, cenné rady a připomínky, které mi poskytl při tvorbě bakalářské práce.

Obsah

ÚVOD	5
1 PRÁVO NA SOUKROMÍ	6
1.1 OSOBNÍ SOUKROMÁ SFÉRA.....	11
1.1.1 <i>Právo na soukromý a rodinný život</i>	16
1.1.2 <i>Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí</i>	16
1.1.3 <i>Právo na osobní svobodu</i>	17
1.1.4 <i>Nedotknutelnost obydlí</i>	17
1.1.5 <i>Ochrana důvěrnosti komunikace</i>	18
2 OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ	19
3 PRÁVO NA INFORMAČNÍ SEBEURČENÍ	27
4 PRÁVO BÝT ZAPOMENUT NEBOLI PRÁVO NA VÝMAZ	33
4.1 PŘÍKLADY OCHRANY PRÁVA BÝT ZAPOMENUT V PRAXI	39
ZÁVĚR	43
ANOTACE(ČESKY)	46
KLÍČOVÁ SLOVA(ČESKY)	46
ABSTRACT (ENGLISH)	47
KEY WORDS (ENGLISH)	47
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	48
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	50
MONOGRAFIE, UČEBNICE, KOMENTÁŘE.....	50
PRÁVNÍ PŘEDPISY.....	50
JUDIKATURA	50
ODBORNÉ ČLÁNKY	51
INTERNETOVÉ ZDROJE	51

Úvod

V první kapitole práce bych chtěl vymezit právo na soukromí celkově, přehledově zmínit pozitivní závazky státu a naproti tomu negativní závazky státu. Právo na soukromí není jednoduché vymezit zejména kvůli její multidimenzionálnímu charakteru a velkému počtu aspektů práva na soukromí. V druhé kapitole bych rád vysvětlil, zda je zásah do základních práv, konkrétně tedy práva na soukromí možný, jak funguje a probíhá takový zásah a následně zmínil určité aspekty práva na soukromí. Některým sférám a aspektům se budu věnovat více a některé pouze přehledově zmíním. Abych uvedl čtenáře do kontextu, jako další kapitolou po aspektech bych zmínil vývoj práva na soukromí a právních předpisů, který je dle mého názoru, pro správné pochopení, esenciální. V druhé půlce práce bych se již rád přiblížil k jádru této práce, a to ochraně osobních údajů, právu na informační sebeurčení a konečně právu být zapomenut. Závěrem práce bych chtěl přiblížit v praktické části své práce právo být zapomenut v kontextu Facebooku, jako společnosti, kterou proudí obrovské kvantum dat a je zde nutno tento institut běžně využívat a pružně na žádosti reagovat. Provedu tedy čtenáře podáním takové žádosti o výmaz správci (Facebooku) a následně se pokusím zhodnotit formulář v souvislosti s právem být zapomenut (žádost o výmaz se podává prostřednictvím formuláře).

1 Právo na soukromí

Pojem soukromí, právní řád, respektive zákonodárci a soudy téměř nedefinují a v případech, že ano, definice bývají velmi obecné. A to mimo jiné také kvůli tomu, že hodnoty, které obsahuje nejsou stálé, nýbrž se stále rozšiřují. Načež musí reagovat zákonodárci i soudy. Z tohoto pohledu tedy můžeme právo na soukromí charakterizovat jako komplexní a dynamické. Právo na soukromí je základním právem, proto jako ostatní základní práva a svobody je nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.¹

Právo na soukromí je zastřešující výraz pro soubor základních práv, který proniká a prozařuje téměř celým, ne-li celým právním řádem. Když se vrátíme k původu slova, vycházíme z latiny, a to z termínu *privatus*, kdy výraz můžeme chápat jednak jako protiklad ke slovům veřejné, nebo státní a taky jako skrytý před veřejností. Právo na soukromí má tedy za cíl upravit a regulovat situace, kdy nesmí být do práv jednotlivce zasáhnuto a kdy naopak je možné zásah, nikoliv porušení, provést.² Zde můžeme mluvit o absolutních, či relativních právech. Co se tohoto dělení týče, o absolutní se zpravidla nejedná. Musíme totiž přihlídnout k tomu, že do ústavně zaručeného práva může být zasaženo v případě ochrany jiného ústavně zaručeného práva či hodnoty. Například právo na dobrou pověst může dojít ke kolizi se svobodou projevu.³

Současně můžeme rozlišovat závazky státu vyplývající z jednotlivých základních práv vůči jednotlivci. Rozlišujeme pozitivní závazky a negativní závazky. Když budeme mluvit o pozitivních závazcích, mluvíme o povinnosti státu zajistit, aby konal takovým způsobem, aby bylo konkrétní základní právo zajištěno. Pozitivní závazky pak můžeme dále dělit na substantivní a procedurální. Přičemž pod substantivním můžeme rozumět povinnost zakotvit právní úpravu a pod procedurálním závazek zakotvení dostatečných záruk a nástrojů k vyšetření případných zásahů. Když naopak budeme mluvit o negativních závazcích, tak v tomto případě je stát povinen se zdržet nějakého jednání, tedy má povinnost jedince nechat na pokoji.⁴

¹ MATES, Pavel a kol. *Ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů*. Praha: Leges, 2019. s. 15-19.

² Tamtéž

³ BARTOŇ, Michal a kol. *Základní práva*. Praha: Leges, 2016, s. 283-286.

⁴ Tamtéž s. 47-62.

Kromě dynamičnosti a proměnlivosti práva na soukromí také můžeme mluvit o tzv. multidimenzionální povaze. „*Multidimenzionální povaha práva na soukromí reflektuje různé aspekty (dimenze) nazírání společnosti na soukromí jednotlivce. Zatímco primárně bylo soukromí jednotlivce vnímáno v úzkém sepětí se svobodou jednotlivce a autonomií jeho vůle („být ponechán sám sobě“), coby základní stavební kámen ochrany svobody jednotlivce, a to zejména ve vztahu k veřejné moci (důraz na osobní svobodu, případně soukromí v jeho prostorové dimenzi), později se koncept soukromí rozšířil, a to ve snaze poskytnout komplementární ochranu svobodnému prostoru jednotlivce, umožňujícího jeho seberealizaci v rámci sociálních (včetně rodinných) a společenských vztahů (tzv. intimní, soukromá a sociální sféra).*“⁵

Při zmínce mnohohrstevnatosti tohoto institutu je nutno rozlišovat v jaké sféře života člověka se nacházíme. Tuto mnohohrstevnatost potvrzuje i ÚS svými nálezy, zde například Ústavní soud, IV. ÚS 23/05-2, 17. 7. 2007⁶

K danému můžeme uvést sféru soukromou, společenskou, občanskou, profesionální. U první z nich platí informační sebeurčení, tedy každý jednatel si může rozhodnout nakolik chce informace ze svého soukromí sdílet s okolím. Zbytek sfér můžeme podřadit pod tzv. sociální sféru. Zde dochází ke kontaktu s vnějším světem a lidmi v něm žijícími. Jinými slovy, ať chceme, nebo ne, osoby se vzájemně ovlivňují a působí na sebe a tím vznikají situace, kdy můžeme spatřovat zájmy, které jsou předmětem veřejných zájmů. Z toho vyplývá, že na rozdíl od soukromé sféry zde může být oprávněný zájem na zásahu do takové sféry. Jak vyplývá z nálezu Ústavní soud, Pl. ÚS 24/10, 22. 3. 2011⁷, primární funkcí je zajištění prostoru pro rozvoj a seberealizaci jednotlivce ve společnosti. S tím je spojeno informační sebeurčení a možnost vlastního rozhodnutí jedince o zpřístupnění jeho údajů.⁸

⁵ HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](https://www.beck-online.cz).

⁶ Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 17. července 2007. sp. zn. IV. ÚS 23/05-2, (N 111/46 SbNU 41)

⁷ Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 22. března 2011. sp. zn. Pl. ÚS 24/10, (N 52/60 SbNU 625)

⁸ HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. Čl. 10.

Obecně se s právem na soukromí setkáváme každý den. Kromě dosud známého soukromí v běžném světě se po vývoji v posledních desítkách let formuje a vytváří právo na soukromí ve světě virtuálním. S tím je spojena nestálost toho, co pod pojem práva na soukromí můžeme podřadit, a proto dochází k extenzivnějšímu výkladu pojmu soukromí. S vývojem technologií a zařízení schopných připojení k internetu a služeb fungujících přes internetové připojení je soukromí vystaveno hrozbě ve virtuálním světě, zejména na internetu, kde je sbíráno obrovské množství dat. Pomocí internetu, mobilních zařízení, chytrých hodinek a dalších moderních zařízení je možné sledovat polohu člověka, jakou aktivitu právě koná a v krajních případech i různé citlivé informace o zdraví.⁹ S tím je také spojena čím dál větší tendence státního aparátu k digitalizaci a co největšího přesunu dat, evidencí a informačních systémů do digitální podoby.

K tomu je důležité zmínit pojem doba internetová, za kterou je označena současná doba, tedy doba digitalizace, informačních technologií, sociálních sítí, velmi rychlý vývoj internetu a s ním spjatých služeb. Internet se z pomocného nástroje sběru dat stal primárním nástrojem, kterému ostatní nástroje musí ustoupit a podřídit se. To samozřejmě zapříčinilo změny do té doby standardních pojetí a konceptů práva na soukromí.¹⁰

⁹BARTOŇ, Michal a kol. *Základní práva*. Praha: Leges, 2016, s. 283-286.

¹⁰HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](https://www.beck-online.cz).

Co se týče práva na soukromí a současné právní úpravy, zde je nutno zmínit Listinu základních práv a svobod, (dále jen „Listina“). Uspořádání v Listině není zcela systematické, spíše se dá mluvit o roztříštěnosti do více článků, které upravují jednotlivé aspekty práva na soukromí, přičemž částečnou příčinu můžeme přisuzovat i multidimenzionalitě. Zde bych zmínil článek 10 Listiny. První odstavec se věnuje osobnostním právům, tedy ochraně lidské důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti a jména. Druhý odstavec se věnuje ochraně soukromého a rodinného života a třetí odstavec právu na informační sebeurčení. Úprava těchto aspektů však není celistvá. K tomu totiž musíme připojit čl. 7 odst. 1 Listiny, který zakotvuje nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, který se ovšem do jisté míry podobá čl. 10 odst. 1 Listiny. Podobnost jistě můžeme spatřovat také mezi čl. 10 odst. 2 Listiny, kde je upravena ochrana rodinného života, a čl. 32 odst. 1 Listiny. V tomto případě však může nastat problém v aplikaci vzhledem k tomu, že čl. 32 Listiny patří mezi články uvedené čl. 41 odst. 1 Listiny, kde se hovoří o omezení. V judikatuře ÚS, konkrétně Pl. ÚS 24/10¹¹, Pl. ÚS 45/17¹², bylo také dovozeno právo na informační sebeurčení při využití čl. 10 odst. 3 a čl. 13 Listiny, které se týkají listovního tajemství a tajemství přepravovaných zpráv. K čl. 10 pak neodmyslitelně patří čl. 12, kde je zakotvena nedotknutelnost obydlí, nebo již zmíněný čl. 13, který zakotvuje listovní tajemství a tajemství přepravovaných zpráv.¹³

¹¹Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 22. března 2011. sp. zn. Pl. ÚS 24/10, (N 52/60 SbNU 625)

¹²Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 14. května 2019. sp. zn. Pl. ÚS 45/17 (N 76/94 SbNU 19)

¹³HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

Kromě listiny základních práv a svobod je důležité také zmínit Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Evropská úmluva“). Tato úprava je poněkud odlišná. Respektive uspořádání oproti Listině je odlišné. V Evropské úmluvě se jedná o jedno ustanovení, a to článek 8 odst. 1, který je možné interpretovat širěji a potom článek 12, kde je upraveno právo uzavřít manželství. Kombinací obou uspořádání je Listina základních práv Evropské unie (dále jen „Listina EU“), která obsahuje jak obecné (čl. 7 LPEU), širěji interpretovatelné ustanovení, tak i úžeji vymezené ustanovení. K úžeji vymezeným například čl. 8 týkající se osobních údajů, čl. 33 odst. 1 zajišťující ochranu rodinného života a svým způsobem i článek 9 týkající se rodiny. Z výše uvedeného se může zdát, že Listina obsahuje úpravu, která je komplementární. Avšak tomu tak není.¹⁴

K tomu například v nálezu Pl. ÚS 24/10, ústavní soud konstatuje „*onu „roztržitost“ právní úpravy aspektů soukromé sféry jednotlivce nelze přeceňovat a v Listině uvedený výčet toho, co je třeba podřadit pod „deštník“ práva na soukromí či na soukromý život nelze považovat za vyčerpávající a konečný.*“¹⁵

Nejedná se pouze o explicitní rozsah uvedený v Listině. Nýbrž můžeme z Listiny dovodit další dílčí základní práva. Srovnání např. ESLP a čl. 8 EÚLP. V této souvislosti se soudům nabízí možnost pro interpretaci zejména skrze již zmiňovaný čl. 10 odst. 1 a 2 Listiny. Společně s čl. 2 odst. 3 tak slouží jako generální klauzule. Tato generální klauzule, jak již bylo nastíněno, zajišťuje celistvou a bez mezerovitou ochranu.¹⁶

Když bychom měli zmínit rozsah ochrany, která je explicitně zmíněna v Listině, nejedná se o úplný výčet. A to z několika důvodů. Mimo těchto právních úprav nutno také zmínit úpravu v zákoně č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, který chrání soukromý život. V § 86 OZ chrání soukromí jednotlivce, a to i v prostorové dimenzi. V dalších ustanovení ochranu osobnostních práv a širěji právo na soukromí. Oddíl 6 je označen jako „Osobnost člověka“, což doktor Kokeš, označuje jako ne zcela vypovídající. Avšak úpravu jako takovou hodnotí spíše pozitivně.¹⁷

¹⁴HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

¹⁵Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 22. března 2011. sp. zn. Pl. ÚS 24/10, (N 52/60 SbNU 625)

¹⁶HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. Čl. 10.

¹⁷Tamtéž

1.1 Osobní soukromá sféra

V minulých kapitolách již byla zmíněna a řešena mnohohrstevnatost, proto považuji za vhodné zmínit jednu ze sfér, a to osobní soukromou sféru. V osobní soukromé sféře „jsou chráněny aspekty soukromí tykající se psychické a fyzické integrity (včetně sexuální identity) jednotlivce, jeho důstojnosti a osobnosti. Ochranou osobnosti je chráněna celková fyzická a psychicko-morálně-sociální integrita osobnosti člověka v její jednotě. Pokud jde o ochranu tělesné integrity, ta je v rámci úpravy v Listině svěřena spíše čl. 7 odst. 1, chránícímu nedotknutelnost osoby, případně čl. 8 odst. 1 zaručujícímu osobní svobodu.“¹⁸ Zde nutno zdůraznit, že v případě zásahu do takové sféry osobnosti člověka je nutno respektovat přísné podmínky. „Jak zdůrazňuje J. Rubinfeld, „zásadním není ani toliko garantovat jednotlivci právo definovat vlastní identitu, neboť takové právo je spíše chimérou, ale spíše zabránit veřejné moci ovládnout procesy a instituce, prostřednictvím nichž lze identitu jednotlivce definovat, a to ve snaze ji přetvářet a normalizovat. Cílem je tedy zajistit jednotlivci svobodný prostor k seberealizaci“¹⁹

Když se zaměříme na článek 10 odst. 1 Listiny, může se zdát, že chrání výhradně výslovně zmíněná práva na lidskou důstojnost, osobní čest, dobrou pověst a jméno jednotlivce. Pro interpretaci nám vznikají dva odlišné přístupy. První přístup vnímá lidskou důstojnost jako objektivní ústavní hodnoty a druhý přístup jako subjektivní právo, resp. právo na zachování lidské důstojnosti. První přístup můžeme spatřovat v Ústavě ČR. Konkrétně se jedná o deklaraci v Preambuli a zde se hovoří o nedotknutelných hodnotách lidské důstojnosti. Obdobný přístup můžeme najít v čl. 1 Ústavy ČR, kde se hovoří o lidské svobodě a rovnosti v důstojnosti i v právech. Druhé pojetí naopak můžeme najít právě v čl. 10 odst. 1 Listiny, které reflektuje subjektivní povahu.²⁰

¹⁸HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

¹⁹Tamtéž

²⁰Tamtéž

Při zmínce OZ nesmíme opomenout §81 odst. 2, který lze spíše podřadit pod subjektivní povahu, naopak objektivní povahu mají ustanovení §15 odst. 1, §23 a §56 OZ. Německé ústavní právo v čele s čl.1 GG, ve kterém lidská důstojnost zakládá ústavní hodnotový řád, a judikaturou BVerfG formulovalo koncept lidské důstojnosti jako ústavní hodnoty, kdy je třeba respektovat každého člověka jako jedince a jedinec je prioritizován. Současně je nutné zamítnout jakoukoliv tendenci ke snížení jeho ochrany a tzv. zvěcnění. Tento postoj podporuje ÚS i přes absenci obdobného ustanovení v Listině.²¹ K tomu například IV. ÚS 412/04²².

Pod článek 10 odst. 1 spadá i sexuální (genderová) identita i přes to, že není v tomto článku výslovně zmíněna. Také kvůli tomu, že se jedná o jednu z nejintimnějších oblastí práva na soukromí jedince. Co se týče judikatury, ÚS měl možnost formulovat svůj názor v II.ÚS 2460/19 #3 (viz dále). Dále můžeme zmínit, že ESLP respektuje onen vývoj a dynamiku práva na soukromí jako nestálý a stále rostoucí soubor práv. Což nutno doplnit, otázky spjaté se sexuální (genderovou) identitou můžeme vnímat jako jakousi výzvu pro současné právo na soukromí. V této souvislosti ESLP dovedl, že sexuální otázky včetně již těch zmíněných spadají pod čl. 8 EÚLP. K tomu například 35765/97, *A.D.T. proti Spojenému království* „*Soud v odůvodnění uvedl: „Vezmeme-li v potaz prostor pro uvážení, který je vnitrostátním orgánům v daném případě přiznán, absenci jakýchkoliv úvah o veřejném zdraví spolu s čistě soukromoprávní povahou chování v daném případě, Soud neshledává důvody pro zachování legislativy kriminalizující homosexuální aktivity mezi muži v soukromí a tím spíše trestní stíhání a odsouzení, za dostatečné pro ospravedlnění takové legislativy a trestního stíhání.“ Soud proto vyslovil porušení čl. 8 Úmluvy.*“²³

²¹HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](https://beck-online.cz).

²²Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 7. prosince 2005. sp. zn. *IV. ÚS 412/04*, (SR 2/2006 s. 49)

²³KOPA, *Doktrína prostoru pro uvážení (margin of appreciation) (disertační práce)*, 2013. s. 17. [online]. cit. [cit. 30 března 2023]. Dostupné z: https://theses.cz/id/86myh9/Martin_Kopa_-_Disertace_-_final.pdf

ESLP se po tomto rozsudku posunul do ochrany sociální sféry, tedy soukromého a rodinného života, když uznal svazky stejnopohlavním párům. Podobným směrem se pak vydal ÚS, když dovodil, že uzavření registrovaného partnerství je zákonem aprobovaná a předvídaná situace. Druhým dechem dodal, že skupina lidí, která se chová zákonem předepsaným způsobem, by neměla být na základě tohoto jednání diskriminována.²⁴

Zde nutno znovu zmínit onu dynamiku toho právního odvětví v souvislosti již zmíněné sexuální (genderové) identity. Zdá se být velmi složité, možná až rozporuplné, jak nahlížet na otázku nazírání na pohlaví. Tedy zda se držet binárního nahlížení, či je vhodnější a možné nahlížet optikou třetího pohlaví. Tato otázka rezonuje právním prostředím zejména v souvislosti s transsexualitou. Judikatura ESLP neřeší spornost, zda otázku můžeme podřadit pod článek 8 odst. 1 a tedy právo na soukromí. Nýbrž se zaměřuje, zda členské státy dostatečně splňují povinnosti a reflektují je v právním řádu. Kontroluje povinnosti vyplývající nejen ze změny pohlaví. Můžeme hovořit o následné změně údajů osobního statusu. Jedná se také o samotnou změnu pohlaví a její formy. ESLP však formuluje názor, že vzhledem k odlišnému vývoji naskrz členskými státy ponechává konečné rozhodnutí na členských státech. Nicméně druhým dechem apeluje na státy, že se jedná o velmi intimní oblast práva na soukromí a podle toho by se k tomu mělo přistupovat. ESLP zastává v souvislosti s uznáním podmínek pro změnu pohlaví a s následnou změnou údajů (jména, dokladů aj.) názor, že vzhledem k tomu, v jaké žijeme době, je nutné přiznat práva transsexuálům ve stejném rozsahu jako mají ostatním. Současně tvrdí, že toto téma už dávno není možné označovat za kontroverzní. Také upozorňuje na situaci, že v případě, že se tak nestane, transgender osoba se dostává do přechodné zóny, kdy není ani mužem, ani ženou.²⁵

²⁴HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

²⁵Tamtéž

Co se týče názoru vysokých soudů v ČR, zde NSS zastává konzervativní názor. NSS v 2 As 199/2018-37 zastává názor, že je nutné trvat na současných standardech v ČR a není v současné době na místě měnit pravidla (resp. společnost není ochotna), i přes to, že jedinec může subjektivně vnímat své pohlaví jinak, než jak je jeho pohlaví vnímáno objektivně. Ani přes to, že lze předpokládat, že jedinec si tento stav sám nevybral. Je třeba na binárním nahlížení a objektivním hledisku trvat také kvůli tomu, „že zvýšení životního komfortu určitých jednotlivců, kterého by se tak mohlo dosáhnout, je příliš velkým rizikem v podobě hrozby zpochybnění základních parametrů dosavadního normativního řádu.“ Současně NSS nevyklučuje, že tento názor nebude překonán a vývojem v čase změněn. Každopádně NSS jako úlohu vysokých soudů nevidí urychlování vývoje, popř. změnu náhledu společnosti svou judikaturou. Na výše uvedené rozhodnutí NSS byl podána Ústavní stížnost. K tomu v nálezu Pl. ÚS 2/20, 9. 11. 2021 byl Ústavním soudem zamítnut návrh na zrušení §29 odst. 1 OZ § 21 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách a § 13 odst. 3 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel. Současně však nebyl přijat derogační nález a ÚS určil jako soudce zpravodaje z původní K. Šimáčkové, nově M. Tomkovou.²⁶ Následným nálezem II.ÚS 2460/19, kde, jak zmiňují je zpravodajem M. Tomková. V tomto nálezu bylo shrnuto, že dosavadní názory ÚS, který byly formulovány skrze judikaturu nadále platí. V nálezu ÚS také zastává názor, že rodné číslo neslouží zejména pro účely sdělování pohlaví. K danému uvádí, že ve velkém množství případů se samostatně vedle rodného čísla uvádí i pohlaví. K tomu dodává, že v zákoně o evidenci obyvatel v §13 odst. 3 je stanovena pouze speciální forma rodného čísla pro ženu, nikoliv pro muže. V zásadě tedy současná podoba rodného čísla o dané osobě explicitně neproказuje, že nutně musí být mužem. To by prokazovala, kdyby osoba měla ženskou formu rodného čísla. Což odpovídá sebeidentifikaci stěžovatelovy osoby. Co proказuje, že je mužem je až objektivní binární nahlížení současné společnosti. Logicky tedy, když na sexuální identitu nahlížíme z binárního hlediska, v případě, že osoba není ženou, tak je mužem. Dané je způsobeno výsledkem konsenzuálního pohledu společnosti, nikoliv rodným číslem samotným.²⁷

²⁶Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 9. listopadu 2021. sp. zn Ústavní soud, Pl. ÚS 2/20, (SR 5/2022 s. 151)

²⁷Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 7. června 2022. sp. zn II.ÚS 2460/19 #3

Jestliže pak stěžovateli jde o to, aby rodné číslo odráželo jeho pohlavní neutralitu a zároveň nemělo vazbu na mužské pohlaví, tak z ústavního pořádku takové právo neplyne. Zakotvit více pohlaví přísluší moci zákonodárné, přičemž by klidně mohla výjimku v rodném čísle ženám ponechat a hovořili bychom o ústavně konformním ustanovení. Dále se vypořádává s judikaturou ESLP, na kterou stěžovatel odkazoval a snažil se skrze ni obhajovat. V této souvislosti bylo dovozeno, že namítaná judikatura na věc stěžovatele skutkově nedopadá. Závěrem ÚS konstatuje, že odmítnutím vyhovět stěžovateli a faktickým nezměněním jeho rodného čísla do neutrální podoby, nebylo zasaženo ústavně zaručené právo. Ústavní stížnost tedy byla zamítnuta.²⁸

Článkem 10 odst. 1 je explicitně chráněna osobní čest, dobrá pověst i jméno. Tento soubor práv můžeme zařadit do osobnostních práv. Na podzákonné úrovni jsou upraveny v OZ. Zejména v §77-79, zde je upravena ochrana jména a §81, kde je upravena důstojnost, vážnost a čest člověka. Vymezení cti a dobré pověsti může být značně komplikované. Čest však může být vnímána jako součást důstojnosti člověka. O narušení tohoto práva je možné hovořit v případě, kdy je člověk nařknut neopodstatněným a nepodloženým tvrzením. O závažnější formu se může jednat v případě, kdy však není možná žádná forma navrácení do původního stavu. V této souvislosti nejběžnějšími zásahy bývají rozpory mezi právem na dobré jméno, či čest a ústavní ochranou svobody projevu. ÚS zde například konstatuje, že pokud jedinec nemá podložené informace difamačního charakteru, popř. tyto informace jím nebyly ověřeny, v krajním případě, kdy současně difamované osobě chce uškodit, pak není v souladu s právem tyto informace šířit.²⁹

²⁸HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

²⁹Tamtéž

1.1.1 Právo na soukromý a rodinný život

Jak již bylo zmíněno, roztržitost právní úpravy může být komplikovaná. To platí i zde při určování hranic mezi právem na soukromí a právem na soukromý život, které se velmi často překrývají. ÚS na ně nahlíží zvlášť, a to zejména z pohledu optiky jednotlivých sfér. K danému se věnuji výše. Právo na soukromí zařazujeme do sféry, kde se řeší individualita a identita jedince, přičemž právo na soukromý život, spíše tam, kde je dán důraz na soukromí a seberealizaci společenských vztahů. Jedná se však čistě o teoretické dělení, které nemá v praxi významný dopad.³⁰

Mimo již výše uvedené aspekty ESLP v judikatuře zařazuje pod ochranu plynoucí z článku 8 EÚLP právo na život v souvislosti s interrupcí, asistovanou sebevraždou a dílčí otázky postmortální ochrany. Aspekty, které ESLP pod tento článek zahrnuje jsou také environmentálního charakteru, aspekty spojené s psychickou a tělesnou integritou, s ochranou před zásahy zdravotnických zařízení atp. Byla řešena i otázka ochrany hendikepovaným osobám, či změna a zpřísnění kritérií pro omezení svéprávnosti. Zatímco výčet zmíněných aspektů je chráněn právě jediným článkem a to čl. 8 EÚLP, tak v listině je jich více, což demonstruje onu roztržitost. Jedná se například o články – 6, 8, 31, 35 aj.

1.1.2 Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí

Nutno také zmínit další aspekty práva na soukromí. Jedním z dalších aspektů můžeme vnímat nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, které je upraveno v čl. 7 odst. 1 Listiny. Na výklad tohoto článku lze nahlížet v zásadě dvěma optikami. První z nich vnímá obsah článku jako ochranu tělesné a duševní nedotknutelnosti. I přes nereflektování motivu zákonodárce pro přijetí Listiny můžeme toto nahlížení označit jako vhodnější. Druhá optika pak nahlíží na zmíněný článek jako na soukromí v různých aspektech – ochrana soukromého života, osobních údajů, tajemství telefonem sdělovaných zpráv aj. Tato práva jsou pak zaručena fyzickým osobám. Odlišné nahlížení na obsah čl. 7 odst. 1 může vytvářet kolize a problémy zejména v situacích, kdy je nutné konstatovat, zda tato práva (nedotknutelnost) patří i právnickým osobám.³¹ Zde srov. I. ÚS 971/16³² x II. ÚS 1375/11³³.

³⁰HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

³¹HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 7. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

³²Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 26. dubna 2016. sp. zn. I. ÚS 971/16

³³Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 11. září 2012. sp. zn. II. ÚS 1375/11, (*N 156/66 SbNU 331*)

1.1.3 Právo na osobní svobodu

Právo na osobní svobodu je nutné zmínit zejména z důvodu, že toto právo je dáváno do kontextu po boku dalších základních práv (čl 7, 10, 12 a 13). Do kontextu s právem na sebeurčení na něj nutno nahlížet jako na důležitou část samotné existence člověka. Aby byla osobnostní sféra kompletní, není možné toto právo opomenout.

1.1.4 Nedotknutelnost obydlí

Tento aspekt práva na soukromí je upraven čl. 12 Listiny a chrání jedince v prostorové dimenzi. Jedná se o tradiční aspekt, který neodmyslitelně patří k právu na soukromí. „*Domovní svoboda (nedotknutelnost obydlí) jako ústavně zaručené právo plynoucí z čl. 12 svou povahou a významem spadá mezi základní lidská práva a svobody, neboť spolu se svobodou osobní a dalšími ústavně zaručenými základními právy dotváří osobnostní sféru jedince, jehož individuální integritu, jako zcela nezbytnou podmínku důstojné existence jedince a rozvoje lidského života vůbec, je nutno respektovat a důsledně chránit; zcela právem proto spadá tato ochrana pod ochranu ústavní, neboť – posuzováno jen z poněkud jiného hlediska – jde o výraz úcty k právům a svobodám člověka a občana*“.³⁴ Obdobně jako u výše zmíněných aspektů jsou spojována a interpretována skrze další základní práva (zde čl 7, 8, 10). Jak EÚLP, tak i LPEU chrání výše zmíněné zájmy. Co se týče EÚLP, tak zde hovoříme o čl. 8 odst 1 a v LPEU čl. 7.

V souvislosti s nedotknutelností obydlí hovoříme jak o ochraně ze strany veřejné moci (státu), tak i ze stran třetích osob. Nutno také vymezit, co pod obydlím lze vnímat. Dříve se jednalo o ochranu obydlí ve smyslu prostoru určenému k bydlení. V recentní judikatuře ESLP už pak můžeme vnímat nedotknutelnost obydlí nejen jako v dříve vykládaném znění, ale také k tomu pod tento pojem přibylo prostředí, kde jedinec pracuje, podniká, nebo vykonává zájmovou činnost. Nutno také zmínit problematiku a jazykové odlišnosti v překládané judikatuře ESLP, kdy se pojmy mohou lišit. Nicméně závěr je takový, že pod pojem obydlí můžeme podřadit prostorovou sféru, která byla zbavena obecného přístupu. Tento vývoj do jisté míry (nejednoznačně) akceptuje i ÚS.

Co se pak týče obsahu, nejedná se pouze o užívání. Jedná se také o již zmíněnou prostorovou sféru zbavenou obecného přístupu a veškeré aspekty spojené s užíváním obydlí. Tzn. nerušené užívání, nebo také vnější jevy, které by mohly toto užívání negativně ovlivnit. V této souvislosti

³⁴HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. Čl. 12.

můžeme zmínit hluk, zápach aj. Dalšími aspekty co do obsahu můžeme vnímat i zásahy proti právnické osobě. Tedy různé domovní prohlídky aj.³⁵

1.1.5 Ochrana důvěrnosti komunikace

Dalším aspektem, který je dlužno zmínit je ochrana důvěrnosti komunikace. Toto právo je chráněno čl. 13 Listiny a jak z nadpisu článku vyplývá, jedná se o ochranu listovního tajemství. Prostřednictvím toho článku je však poskytnuta ochrana nejen listovnímu tajemství, ale obecně důvěrné soukromé komunikaci. V této souvislosti je důležité opět zmínit pojem multidimenzionality, kdy tento článek naplňuje její znaky. Resp. je jejím projevem. Výše již bylo uvedené, že zmíněný čl. 13 a právo na sebeurčení (čl. 10 odst. 3) je vykládán společně tak, aby bylo docíleno extenzivního výkladu a následně pokryta velká část situací, které zasluhují ochranu. Jako i v jiných aspektech práva na soukromí, i zde se odráží rychlý vývoj technologií. Odraz můžeme spatřovat např. v čl. 13 Listiny, kde se explicitně chrání tajemství telegrafu, který již není využíván. V této souvislosti můžeme konstatovat, že se jedná o značně zastaralý výraz. Podobnost můžeme spatřovat také v pojmu „*korespondence*“, který můžeme nalézt v čl. 8 odst 1 EÚLP.³⁶

³⁵ HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 13. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

³⁶Tamtéž

2 Ochrana osobních údajů

Právo na ochranu osobních údajů je zpravidla dáváno do protikladu s právem na informace. V obou případech mluvíme o základních právech. Omezení, kdy je jednomu nutné dát přednost před druhým, popřípadě omezení jednoho v určitém rozsahu vůči druhému, jsem již řešil, viz výše. Každopádně například Szekely v tomto případě shledává komplementaritu a vzájemnou vázanost obou základních práv. Pochopitelně i v jeho pojetí jsou případy a situace, kdy dochází ke kolizi a je nutné stanovit jasné hranice.³⁷ V této souvislosti ÚS vyjadřuje názor, dostanou-li se právo na informace a právo na ochranu osobnosti do střetu, je na soudech, aby tuto situaci dostatečně posoudily, zda nebyla bezdůvodně dána přednost jednomu ze zmíněných práv³⁸

Jak již bylo zmíněno ochrana osobních údajů je zejména upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady EU č. 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), (dále již jen „nařízení GDPR“, či „GDPR“). Co se týče právní úpravy na vnitrostátní úrovni, zde můžeme mluvit o zákonu č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů a zákonu č. 111/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů.³⁹ Nutno dodat, že tyto zákony nahradily zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

V souvislosti s osobními údaji je důležité zmínit čl. 5 nařízení GDPR, kde jsou zakotveny zásady, které by se měly uplatňovat v procesu zpracování a nakládání s údaji.⁴⁰ Explicitně se jedná o zákonnost, korektnost, transparentnost, účelové omezení, minimalizaci údajů, přesnost, omezení uložení, integritu a důvěrnost. Jedná se o interpretační principy, které jsou právně vynutitelné a sankcionovatelné dle čl. 83 odst. 5 písm. a) GDPR.⁴¹

³⁷MELOTÍKOVÁ, Petra. *Osobní údaje v kontextu GDPR*. Praha: Leges, 2020, s. 34-35.

³⁸Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 9. února 1998. sp. zn. IV. ÚS 154/97, (N 17/10 SbNU 113)

³⁹MATES, Pavel a kol. *Ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů*. Praha: Leges, 2019, s. 121-122

⁴⁰MELOTÍKOVÁ, Petra. *Osobní údaje v kontextu GDPR*. Praha: Leges, 2020, s. 65

⁴¹Pattynová, Jana a kolektiv: *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Data a soukromí v digitálním světě. Komentář*. Praha: Leges, 2018, s. 60-61.

Zákonnost (zpracovávání), která je jednou ze zmíněných zásad vyplývajících z čl. 5 odst. 1 a do jisté míry spojena i s účelovostí (čl. 5 odst. 1 písm. a) GDPR), je nutno řešit v souladu s celým právním řádem členského státu. O zákonnosti hovoříme, když je splněna nějaká z podmínek z čl. 6 GDPR. Jedná se o udělení souhlasu subjektu se zpracováním osobních údajů, zpracování na základě smlouvy, splnění právní povinnosti aj.⁴²

Dalšími zmíněnými zásadami jsou korektnost a transparentnost, které upravují způsob nakládání s osobními údaji, kdy projevem může být například informování o porušení zabezpečení v souvislosti s údaji. Aby jednání bylo v souladu s principy, správce by měl subjektu zejména sdělovat účel a způsob zpracování údajů a případné nakládání s nimi. Zpracovávat údaje předvídaným způsobem, nezpracovávat údaje způsobem, který by na subjekt negativně působil a také by měl být transparentní ohledně správcovy identity. Zásada účelového omezení pak spočívá v dostatečném (ne obecném) vymezení účelu využívání osobních údajů. Zásada minimalizace údajů do jisté míry omezuje správce. Správce je omezen co do předmětu a rozsahu zpracování. Jinými slovy, může zpracovat pouze takové údaje, které jsou pro splnění zamýšleného cíle nezbytné a v nezbytném rozsahu. Zásada přesnosti již podle názvu odráží požadavek přesného zpracování údajů. Zásada omezení uložení vyžaduje, aby správce vymazal a anonymizoval osobní údaje, když budou nepotřebné a dále je nebude využívat. Předposlední zásada integrity a důvěrnosti je spojena s čl. 32 GDPR, kdy je správce povinen toto ustanovení naplnit. Poslední zásadou pak je zásada odpovědnosti, která ukládá povinnost jejíž podstatou je zabezpečení souladu s celým výčtem zásad. Následně je správce povinen zabezpečit a prokázat soulad konkrétního zpracování se zásadami.⁴³

⁴²MELOTÍKOVÁ, Petra. *Osobní údaje v kontextu GDPR*. Praha: Leges, 2020, s. 64-67.

⁴³Tamtéž

S pojmem osobní údaj se setkáváme napříč právní úpravou v souvislosti se zpracováváním informací fyzických osob. Proto považují za esenciální ho vymezit. „*Osobními údaji jsou veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (dále jen „subjekt údajů“); identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor.*“⁴⁴ Jak nařízení zmiňuje, je důležité se bavit o identifikovatelnosti. Jedná se jak o identifikovatelnost přímou, tak i nepřímou. Co se týče přímé identifikovatelnosti, jde o identifikovatelnost, která je možná na základě jednoho ze zákonem zmíněných způsobů. U nepřímé identifikovatelnosti nám může pomoci čl. 1 odst. 2 doporučení R 90/19 o ochraně osobních údajů používaných při platebních a jiných souvisejících operacích, kdy na jedince není pohlíženo za identifikovatelného v případě, že jeho identifikace vyžaduje neúměrně dlouhou dobu, náklady a lidské zdroje.⁴⁵

Na ochranu osobních údajů můžeme nahlížet z dvou pohledů. První je z pohledu osob, o kterých jsou zpracovávány údaje a které právní řád chrání. Ochrana osobních údajů je poskytována fyzické osobě, kterou můžeme označit dle GDPR jako subjekt údajů. Je ovšem nutné, aby se jednalo o situaci, kdy lze fyzickou osobu podle takových osobních údajů identifikovat. Druhým pohledem je pohled někoho, kdo je povinen zpracovávat údaje subjektů dle těchto předpisů.⁴⁶

⁴⁴Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 2016/679.

⁴⁵MELOTÍKOVÁ, Petra. *Osobní údaje v kontextu GDPR*. Praha: Leges, 2020, s. 19-21.

⁴⁶MATES, Pavel a kol. *Ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů*. Praha: Leges, 2019. s. 121-123.

Ten někdo je dle čl. 4 GDPR označován jako správce. „*Správce je fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů.*“⁴⁷ Zpracovatelem je pak „*fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který zpracovává osobní údaje pro správce.*“⁴⁸

Jak vyplývá z definice, správce určuje smysl, důvod a účel zpracování. Jestliže účel zpracování je dán zákonem a není zde žádná výjimka, tak se jako obvykle subjekt stává správcem. Jinými slovy tím, že subjekt neurčí účel, se nevyvazuje z role správce. Proces ochrany osobních údajů nezačíná konkrétním zpracování údajů, nýbrž už při plánování a přípravě, při kterém je nutno aplikovat základní zásady ochrany osobních údajů.⁴⁹

Po boku zmíněných pojmů jako je správce a zpracovatel, je vhodné také uvést pověřence osobních údajů. Institut pověřence byl vytvořen nařízením GDPR, který je konkretizován ZZOU a v §14 GDPR zmiňuje „*Povinnost jmenovat pověřence pro ochranu osobních údajů podle čl. 37 odst. 1 písm. a) mají kromě orgánů veřejné moci také orgány zřízené zákonem, které plní zákonem stanovené úkoly ve veřejném zájmu.*“ Hlavním cílem pověřence je dohlížení na zpracování osobních údajů, zejména se jedná o kontrolu souladu zpracování s právními předpisy.⁵⁰

⁴⁷Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 2016/679.

⁴⁸Tamtéž

⁴⁹MATES, Pavel a kol. *Ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů*. Praha: Leges, 2019. s. 121-125.

⁵⁰MELOTÍKOVÁ, Petra. *Osobní údaje v kontextu GDPR*. Praha: Leges, 2020, s. 64-65.

Posledním termínem, o kterém bych chtěl hovořit je Úřad pro ochranu osobních údajů. Tento úřad byl zřízen již před přijetím GDPR, ale GDPR na něj působí, viz kapitola vývoje. V GDPR je zakotven v čl. 51, který je pak rozvíjen v §50 ZZOU. Jedná se o absolutně nezávislý úřad. To také potvrzuje Evropský soudní dvůr(C-518/07), kdy hovoří o tom, že je žádoucí vykonávat činnost úřadu nestranně a objektivně a v té souvislosti je nutné ho chránit před jakýmkoliv vnějším vlivem. Ona nezávislost je zakotvena v §51 ZZOU, ze kterého lze vyvodit závěr, že se jedná o orgán jak funkčně nezávislý, tak i materiálně. Činnosti pak jsou zakotveny v §54 odst. 2 ZZOU.⁵¹

Důležitou oblast pak představují práva subjektu údajů, která jsou zakotvena ve čl. 12-14 GDPR. Obecně se jedná o způsob, jak by měl správce komunikovat se subjektem údajů. Jak by měl poskytovat informace subjektu o zpracování osobních údajů o jeho osobě. Jedná se zejména o soulad s výše uvedenými principy, kdy současně způsob poskytnutí informací musí být srozumitelný a stručný. Například na internetovém obchodě pro nevidomé jsou informace ohledně zpracování osobních údajů dostupné také v audio verzi.⁵²

⁵¹MELOTÍKOVÁ, Petra. *Osobní údaje v kontextu GDPR*. Praha: Leges, 2020, s. 78-80

⁵²Tamtéž, s. 67-70

Současně je nutno konstatovat, že aktivita musí být iniciována správcem, kdy subjekt údajů je již jen „konzument“ informací. Skupinou WP29, tedy Pracovní skupinou, která vznikla na základě čl. 29, byly vydány pokyny, dle kterých poskytnuté informace a jiná komunikace mezi správcem a subjektem osobních údajů se musí řídit následujícími pravidly. Jedná se o pravidla a požadavky vyplývající z čl. 12 odst. 1. Konkrétně se jedná o stručnost, transparentnost, srozumitelnost, snadnou přístupnost a jednoduchost sdělení, tzn. aby obsah takového sdělení byl pochopitelný. Je dán i požadavek na formu. A to buď písemně nebo jinými prostředky, včetně elektronické formy.⁵³

Povinnost je splněna i za předpokladu, že se využije způsob tzv. vrstvení podmínek ochrany osobních údajů. Zpravidla jsou podmínky rozděleny do tří vrstev. V první vrstvě se subjekt dozví obecné podmínky s důležitými informacemi, kdy současně je k dispozici odkaz, či jiný způsob, jak zobrazit veškeré podmínky, v případě, že by subjekt měl zájem. Jedná se například o identitu správce a účel zpracování. Ve vrstvě druhé pak jsou více konkretizující informace a ve třetí je úplný přehled informací a podmínek zpracování osobních údajů. Zde také nutno rozlišit dva základní způsoby získání takových údajů. Buď jsou získány od subjektu údajů, nebo ne (to jsou například osobní údaje získané od jiného správce). V případě získání osobních informací od subjektu údajů je povinností správce seznámit subjekt s tím, kdo je správce jeho osobních údajů, sdělit mu kontaktní údaje správce a náležitosti zpracování jako je účel, právní základ, oprávněné zájmy. Důležitým je také sdělení, kdo bude mít přístup k těmto údajům, respektive komu budou poskytnuty. Mimo povinnost poskytovat informace správce musí umožnit výkon práv subjektů údajů. Tedy v případě, že subjekt údajů požádá o přístup k jeho osobním údajům, správce je povinen se žádostí zabývat. Zde je nutné zdůraznit, že správce musí ověřit totožnost subjektu. Tedy ověřit, že se jedná o oprávněnou osobu dle GDPR. Jsou předpokládány 3 způsoby vypořádání se žádostí. Žádost může být shledána důvodnou a bude jí vyhověno, popřípadě může být zamítnuta s odůvodněním, nebo se prodlouží lhůta na odpověď správce. V případě, že se nejedná o údaje od subjektu osobních údajů, ale například od jiného správce, tento správce je povinen seznámit subjekt s obdobnými informacemi jako v prvním případě.⁵⁴

⁵³Tamtéž

⁵⁴MELOTÍKOVÁ, Petra. *Osobní údaje v kontextu GDPR*. Praha: Leges, 2020, s. 67-70.

Každopádně je možné se takové povinnosti zbavit. Taková situace je předpokládána čl. 14 odst. 5 GDPR. Nařízení stanoví zbavení se takové povinnosti v případě, že by to vyžadovalo buď nepřiměřené úsilí, popř. to bylo nemožné. Druhým případem můžeme označit situaci, kdy by takové informování subjektu mělo za následek ztížení účelu zpracování. Avšak povinnost správce je stanovit taková pravidla, která budou dostatečně chránit práva subjektů.⁵⁵

Předpokládána je také situace, kdy jsou osobní údaje znovu využity. V případě, že se jedná o jiný rozsah využití, jiný účel atp., tak je nutné dodatečně subjekt údajů o tomto zpracování vyrozumět. Nepotlačitelným a neomezitelným právem pak je právo subjektu vědět, zda jeho informace jsou zpracovávány. Dále můžeme mluvit o právu na opravu, či doplnění osobních údajů dle čl. 16 GDPR. Tedy jedná se o aktivitu subjektu údajů, který se může dožadovat jak opravy jeho chybně zapsaných údajů, tak i doplnění těchto chybějících, neúplných údajů.⁵⁶

Ochrana osobních údajů je pochopitelně velmi úzce spojena s právem na informační sebeurčení. Jak z výše uvedeného vyplývá, v souvislosti s ochranou osobních údajů a informačního sebeurčení můžeme hovořit o společných problémech, které upravuje nařízení GDPR. I přes komplexnost a podrobnost tohoto nařízení a celkově právní úpravy zde však můžeme narazit na řadu problémů. V této souvislosti možno zmínit například sběr dat v Evropě společností Facebook, která neposkytuje dostatečnou ochranu datům Evropských uživatelů proudících do USA. Dalším problémem je možno vnímat kolizi veřejnoprávní a soukromoprávní úpravy. Tedy nařízení GDPR a například OZ, kdy se řeší zásadní otázka ochrany osobních údajů. Jedná se například o užívání kamerových systémů například na domech, tedy objektech patřících soukromým osobám. Pak řešíme problematiku takové schopnosti kamery zasáhnout do soukromí jiných osob v případě, že je namířena takovým směrem, kdy je to možné (tedy mířící mimo pozemek, dům, či jiný objekt, který patří dané osobě). Současné je důležité, jakou situaci, nebo událost zachytila.⁵⁷

⁵⁵MELOTÍKOVÁ, Petra. *Osobní údaje v kontextu GDPR*. Praha: Leges, 2020, s. 67-70.

⁵⁶Tamtéž

⁵⁷HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. §10 [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](https://databaze.beck-online.cz).

Kapitolu ochrany osobních údajů bylo nutné dostatečně probrat a nastínit základní problematiku právě z důvodu, že právo být zapomenut, kterému se budu věnovat dále, je velmi úzce s osobními údaji spjato. Fakticky bychom mohli tento nástroj, institut, chceme-li zařadit pod právo na ochranu osobních údajů. Je s ním úzce spjato z důvodu, že subjekt žádá o výmaz právě nějakých (popř. všech) údajů.

3 Právo na informační sebeurčení

Cílem práva na soukromí je také mimo jiné zaručení jednotlivci, aby se mohl sám dle své vůle rozhodnout, jestli chce konkrétní informace, popřípadě v jakém rozsahu a za jakých okolností zpřístupnit dalším stranám. V tomto smyslu je v čl. 10 odst. 3 Listiny zaručeno právo na informační sebeurčení jako aspekt práva na soukromí. Právo na informační sebeurčení je jeden z aspektů, který je postaven před největší výzvu. A to z důvodu toho, že nastalým vývojem a čím dál větším prouděním dat a informací skrze internet a celkově kyberprostorem vzniká hrozba. O hrozbě můžeme mluvit kvůli tomu, že vzniká neregulovaný tok dat.⁵⁸

Tím, že je jedinec aktivní v kyberprostoru, tak se o jeho osobě zakládá digitální spis a jsou o něm shromažďovány informace. Může se jednat jak o informace, ke kterým dal souhlas, aby byly zpracovány, tak i o informace bez takového souhlasu. Již zmíněná výzva představuje pokus o regulaci dat a informací proudící kyberprostorem tak, aby nebyly zveřejňovány veřejně na internetu informace o jedinci takového charakteru, které by sám nikdy zveřejnit nechtěl. Také se jedná o takovou regulaci, aby nebyly zneužívány nástroje a služby, viz dále. V této souvislosti se dostává právo na informační sebeurčení do popředí a je nutno na něj dát větší důraz než v minulosti.

To také potvrdil německý ústavní soud, když judikoval názor, že právo na informační sebeurčení je esenciální nejen pro jedince, ale i pro zachování demokratického řádu.⁵⁹

Na dané můžeme pohlížet dvěma způsoby. A to jako na seberealizaci, která je naplňována prostřednictvím internetu, kdy různé služby a jiné nástroje přinášejí užitek a zábavu a na druhé straně možný zásah při nakládání s daty, případně zneužití těchto nástrojů a služeb. Druhů zneužití dat může být více, každopádně zde bych zmínil nabízení určitého zboží nebo služeb na základě sesbíraných dat o konkrétní osobě. Rozdíl mezi daty na internetu a v běžném tzv. off-line světě je ten, že v běžném světě určité informace lidi zapomenou a znovu si na ně nevzpomenou. Naopak v tom internetovém světě, tedy online světě zůstávají zapsány a uloženy. Tedy kdykoliv se k nim znovu může někdo dostat.⁶⁰

⁵⁸HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](http://databaze.beck-online.cz).

⁵⁹*Rozhodnutí Německého Spolkového ústavního soudu ve věci ze dne 15. 12. 1983, BVerfGE 65, 1 (Volkszählungsurteil)*

⁶⁰HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10.

Onu regulaci ochrany v kyberprostoru není tak jednoduché realizovat. K tomuto se nám vyskytuje několik problematických bodů. A to, zda je vůbec žádoucí takovou úpravu vytvořit. Zdá se být poměrně problematické analyzovat skutečný dopad na soukromí jednotlivce těmito moderními technologiemi. V souvislosti s tím stát dostává do nelehkého postavení. Na jednu stranu by měl dostát svým závazkům vůči občanům a naplnit tak garantovanou ochranu soukromí a na druhou stranu některé z nástrojů využívá i on. Ať už přímo o něj, zde tedy jde o různé databáze, rejstříky a jiné nástroje. Nebo vrchnostensky stanoví povinnost subjektům poskytnout jimi zachycená data.⁶¹

V souvislosti s ochranou osobních údajů a právem na informační sebeurčení je nutné zmínit také Úmluvu Rady Evropy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracovávání osobních údajů, která na mezinárodní úrovni chrání osoby v rámci automatizovaného zpracování osobních údajů.

⁶¹HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

Rád bych také zmínil důležitou problematiku data retention. Data retention vzniklo a je využíváno veřejnou mocí zejména proto, aby chránilo bezpečnost na úrovni jedinců, ale i na národní úrovni. Tato ochrana spočívá ve využívání nástrojů, které pomáhají k odhalování trestné činnosti. Jedná se o nástroje, které se vyvinuly v kyberprostoru. Když pak budeme hovořit o údajích, *„Jedná se uchovávání provozních a lokalizačních údajů o elektronické komunikaci jejích účastníků (zejména telefonní čísla účastníků komunikace, datum a čas zahájení komunikace, odeslání zprávy, délka komunikace, identifikátor mobilního přístroje účastníků komunikace, v případě internetových služeb se uchovává zejména typ připojení, označení uživatele, datum a čas připojení k internetu, označení přístupového bodu, adresa IP a u služeb elektronické komunikace rovněž údaje o připojení ke schránce elektronické pošty, odesílání i přijímání pošty včetně adres odesílatelů a příjemců) ze strany poskytovatelů telekomunikačních služeb.“*⁶²

Na základě toho je pak možné takové informace na základě požádání poskytnout veřejné moci. Tedy veřejná moc může o takové údaje žádat. Orgány, které mohou žádat jsou zejména: orgány činné v trestním řízení, Policie ČR pro účely dle [§ 68 odst. 2 a § 71 písm. a) Zákona č. 273/2008 Sb., BIS a vojenskému zpravodajství dle §6 Zákona č.154/1994 Sb., a § 7 Zákona č. 289/2005 Sb. V poslední řadě se jedná o ČNB dle §8 Zákona č. 15/1998 Sb. Možno dodat, že se jedná o situaci, kdy veřejná moc aktivně působí v kyberprostoru a využívá zde nástroje, které jinak patří soukromoprávním subjektům. Konkrétní příklad můžeme uvést z poměrně blízké minulosti, a to trasování v rámci covidu. V případě data retention můžeme říct, že se jedná o uchovávané informace, ke kterým subjekt nedal souhlas, popř. nedal souhlas k takovému účelu. K tomu byl vysloven požadavek k zřízení dostatečné efektivní soudní ochrany pro případ, že by byl subjekt zkrácen na svých právech.⁶³

⁶²HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

⁶³Tamtéž

K data retention nutno zmínit dva velmi důležité judikáty, které řeší stejnou problematiku, avšak z odlišného úhlu pohledu. Co se týče problematiky, jednalo se o právě zmíněné uchovávání údajů ze strany poskytovatelů telekomunikačních služeb a s tím spojeného práva podat žádost o poskytnutí orgánům veřejné moci. V prvním případě se jedná o nález sp. Zn. Pl. ÚS 24/10, označovaného odbornou veřejností jako „data retention nález I“. V tomto nálezu byl shledán nedostatek v napadeném rozsahu v tehdejší úpravě Zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích (dále jen „ElKom“). Tento nedostatek byl shledán v podobě absence ústavně právních záruk při omezování základních práv. V této souvislosti bylo dovozeno, že se jedná o rozpor se základním právem vyplývajícím z čl. 10 odst. 3 Listiny, právem na informační sebeurčení. Tato napadená úprava v ElKom a prováděcí vyhlášce byla v důsledku výše zmíněného ÚS zrušena. Pro správné pochopení kontextu je nutné zmínit, že ElKom byl transponován směrnicí 2006/24/ES. Tato směrnice mimo zrušení její transpozice v ElKom, byla zrušena ESD Digital Rights Ireland Ltd, C-293/12 a C594/12, v důsledku shledání rozporu s čl. 7 a 8 LPEU. V důsledku těchto skutečností se právní systém v této oblasti dostal do svízelné situace, kdy chybělo ustanovení, které by problematiku data retention upravovalo. V této souvislosti ESD v Tele2 Sverige AB a Watson, C-203/15 a C-698/15 řešil, zda je možné aplikovat čl. 15 odst. 1 ElKom, který by zaplnil prázdné místo po zrušené úpravě data retention. Zde bylo vysloveno, že čl. 15 odst. 1 ElKom brání vnitrostátní úpravě v generalizaci a nerozlišení ukládání údajů a subjektů údajů v rámci opatření v boji proti trestné činnosti.⁶⁴

⁶⁴HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](https://www.beck-online.cz).

ČR byla jednou z výjimek, které vyslovily nesouhlas s touto právní úpravou, resp. směrnici ještě před stanoviskem ESD. Řada zemí zrušení této úpravy ze strany soudů iniciovala až ve chvíli vzniku stanoviska ESD. Jinde bylo na základě stanoviska ESD zrušeno bez jakéhokoliv navazujícího řízení. Byly i takové členské státy, které data retention zakázaly úplně. Tyto státy pak zřídily jiné vhodné nástroje, které tak tvrdě nedopadají na základní práva.⁶⁵

Ještě, než budu hovořit o data retention nálezu II, rád bych také zmínil nález PL. ÚS 32/15 a Pl. ÚS 26/16, kdy dochází ke střetu práva na informační sebeurčení a fiskálního veřejného zájmu. V obou zmíněných nálezech ÚS potvrdil názor z data retention nálezu I., a to potřebu chránit právo na informační sebeurčení. Kolektiv autorů komentáře však nevnímá potvrzení jako dostatečné, a to z důvodu, že v obou zmíněných nálezech byl zásah do práva označen jako proporciální a s tím dovozena přednost veřejného zájmu a současné upozadění práva na informační sebeurčení. Podobnost, kdy můžeme spatřovat nedostatečnost ochranu práva na informační sebeurčení je i v druhém nálezu ÚS, který chci zmínit, a to data retention nález II. Jedná se o nález sp. Zn. PL ÚS 45/17, který nese název „data retention nález II“. Zde je posuzována ústavnost právní úpravy přijaté po vydání prvního nálezu.⁶⁶

⁶⁵HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: [databáze beck-online.cz](https://www.beck-online.cz).

⁶⁶Tamtéž, + Kokeš, M. *Judikatura ÚS: Ochrana soukromí v tzv. době internetové. Soudní rozhledy*, 2019, č. 6, s. 182

V druhém pro data detention důležitém nálezu vyvěrá názor, že narozdíl od tehdejší právní úpravy v ElKom již jsou zakomponovány přísnější požadavky, kdy byla například zkrácena doba uchovávání údajů na 6 měsíců, nebo byly vyjmenovány subjekty, které mohou žádat o poskytnutí uchovávaných údajů. ÚS pak také judikoval, že generální uchovávání je důležitým nástrojem pro naplňování pozitivního závazku státu a že neexistuje šetrnější varianta, která by zamezila zneužívání takového nástroje. Poslednímu zmíněnému výroku lze však do jisté míry oponovat. V souladu s ústavním pořádkem pak shledal i vnitrostátní právní úpravu, která stanovuje případy, na základě kterých jednotlivé orgány veřejné moci mohou žádat o údaje vyplývající z data retention. Tento nálezný ÚS odůvodňuje vývojem práva a judikaturou, kdy však objektivně lze konstatovat, že dané není zcela uspokojující. A to protože požadavky dovozené ESLP či ESD nebyly v praxi otestovány, ani nebyly nijak blíže zkoumány. Tedy nelze s jistotou uzavřít, že se jedná o právní úpravu efektivní, která disponuje dostatečnými zárukami.⁶⁷

Problematickým můžeme označit také fakt, že ÚS řešil pouze vztah ElKom a veřejné moci. Kdy vůbec nevzal v potaz možný zásah a zneužití daných nástrojů ze strany soukromoprávních subjektů. Tedy subjektů, které mají povinnost údaje uchovávat. V této souvislosti posledním sporným výrokiem pak je výrok, kdy ÚS hovoří o dobrovolném souhlasu s uchováváním údajů soukromoprávními subjekty. Kdy dodává, že když takový nástroj, v podobě přístupu k údajům, má soukromoprávní subjekt, tak proč by nemohl i stát. Zde ona dobrovolnost souhlasu je do jisté míry sporná. Jedná se tedy skutečně o dobrovolný souhlas, nebo o „*vynucenou akceptaci sběru a uchovávání dat uživatelů elektronické komunikace, neboť jiná alternativa možná není*“?⁶⁸

⁶⁷HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. Čl. 10. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

⁶⁸Tamtéž

4 Právo být zapomenut neboli právo na výmaz

Právo být zapomenut je nejnovějším dílčím právem v rámci systému práva na soukromí. Jedná se o nástroj, který je využíván subjektem údajů, prostřednictvím kterého se může domct výmazu údajů, které jsou o něm shromažďovány.

Hovoříme o osobnostním právu, které je velmi úzce spojeno s ochranou osobních údajů a zejména pak s právem na informační sebeurčení. Jedním z hlavních důvodů vzniku je potřeba jedinců nového začátku. V této souvislosti nutno zmínit, že dnešní situace, kdy se o osobách hromadí informace může působit na naše budoucí já velmi negativně. Člověk se v čase mění a vyvíjí a neměl by být negativně ovlivňován na základě uchovávaných informací o jeho osobě na internetu. Například jestliže učinil v mládí špatná rozhodnutí, či zastával nějaký názor, popřípadě se účastnil bujarých večírků v mládí, přičemž byl zdokumentován a umístěn na internet. Zde možno například zmínit kauzu Stacy Snyder, která zveřejnila fotografii na soc. síti, kde měla na hlavě pirátskou čepici a pila z plastového kelímku. Tato situace, kde opilá Stacy pózuje na fotku, jí zabránila v jejím cíli získat diplom učitelky. Tedy situace, kdy kvůli jedné fotce z večírku jí byla znemožněna kariéra učitelky. Ve společnosti pak už nikoho nezajímá, za jakých okolností, kdy, nebo v jakém kontextu, když budeme hovořit o konkrétní situaci, tak fotka, vznikla. Jako živý důkaz můžeme považovat i případ psychoterapeuta Andrewa Feldmara. Andrew měl v úmyslu vycestovat z Kanady do USA, avšak jeden z příslušníků pohraniční stráže zadal jeho jméno do internetové vyhledavače, prostřednictvím kterého našel článek z roku 2001 ve kterém Andrew zmiňuje své zkušenosti s LSD v 60. letech 20. století. V této době se nahlíželo na experimentování s drogami odlišně. Na základě tohoto článku byl označen za uživatele drog a následně mu bylo zabráněno v přechodu přes hranice.

69

⁶⁹MATES, Pavel a kol. *Ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů*. Praha: Leges, 2019. s. 87-90.

V kontextu práva být zapomenut a práva na informační seburčení je nutné hovořit, jak zmiňuje Mayer-Schönberger, o digitální paměti. Kvůli této paměti ztrácíme kontrolu nad tím, komu informace z minulosti budou přístupné a komu ne. Michael Kelly a David Satola o právu být zapomenut hovoří jako o právu jednotlivce „*vymazat, omezit, nebo změnit dřívější záznamy, které mohou být zavádějící, nadbytečné, zastaralé, nepříjemné nebo mohou obsahovat irelevantní údaje spojené s touto osobou*“⁷⁰ důležité je také zmínit, že se tak děje na základě spojení těchto údajů se jménem.

Co se týče právního rámce práva být zapomenut, tak tento institut je upraven v čl. 17 nařízení GDPR. V současné době právu být zapomenut můžeme rozumět jako právu subjektu údajů na smazání(výmaz) osobních údajů za určitých podmínek. Jedná se o osobní údaje, které jsou spojeny se subjektem spojeny, resp. se ho týkají. Správce je vázán povinností v případě, že je jeden z následujících důvodů naplněn, údaje bez zbytečného odkladu vymazat.⁷¹ Jedná se dle čl. 17 odst. 1 GDPR o:

- a) *„osobní údaje již nejsou potřebné pro účely, pro které byly shromážděny nebo jinak zpracovány;*
- b) *subjekt údajů odvolá souhlas, na jehož základě byly údaje podle čl. 6 odst. 1 písm. a) nebo čl. 9 odst. 2 písm. a) zpracovány, a neexistuje žádný další právní důvod pro zpracování;*
- c) *subjekt údajů vznesl námitky proti zpracování podle čl. 21 odst. 1 a neexistují žádné převažující oprávněné důvody pro zpracování nebo subjekt údajů vznesl námitky proti zpracování podle čl. 21 odst. 2;*
- d) *osobní údaje byly zpracovány protiprávně;*
- e) *osobní údaje musí být vymazány ke splnění právní povinnosti stanovené v právu Unie nebo členského státu, které se na správce vztahuje;*
- f) *osobní údaje byly shromážděny v souvislosti s nabídkou služeb informační společnosti podle čl. 8 odst. 1.“*

⁷⁰MATES, Pavel a kol. *Ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů*. Praha: Leges, 2019. s. 87-90

⁷¹Tamtéž s. 91.

V čl. 17 odst. 3 GDPR pak můžeme nalézt výjimky z práva na výmaz. Výmazu nebude vyhověno zejména pokud je zpracování nutné:

- a) *„pro výkon práva na svobodu projevu a informace;*
- b) *pro splnění právní povinnosti, jež vyžaduje zpracování podle práva Unie nebo členského státu, které se na správce vztahuje, nebo pro splnění úkolu provedeného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je správce pověřen;*
- c) *z důvodů veřejného zájmu v oblasti veřejného zdraví v souladu s čl. 9 odst. 2 písm. h) a i) a čl. 9 odst. 3;*
- d) *pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického výzkumu či pro statistické účely v souladu s čl. 89 odst. 1, pokud je pravděpodobné, že by právo uvedené v odstavci 1 znemožnilo nebo vážně ohrozilo splnění cílů uvedeného zpracování;*
- e) *pro určení, výkon nebo obhajobu právních nároků.“⁷²*

Právo na výmaz se dostalo do popředí díky rozsudku SDEU Google Spain SL a GoogleInc., C-131/12, kdy na základě toho vzniklo populární označení právo být zapomenut. V tomto rozsudku byl užit test proporcionality mezi právem na ochranu soukromí a právem na informace. Právo na výmaz posiluje postavení subjektu údajů, kdy správce má povinnost údaje mazat i bez žádosti subjektu, na základě zákona. Tedy žádost o výmaz může sloužit jako jakýsi dohled nad správcem, aby plnil své povinnosti. Správce tak musí konat na základě již zmíněných zásad, viz kapitola ochrana osobních údajů. V situaci, kdy nezpracovává údaje zákonným způsobem, je jeho povinností zdržet se zpracování a údaje smazat, v této souvislosti hovoříme o povinném výmazu. Výmaz na žádost, tedy právo být zapomenut, je tak až jaksí druhou možností mazání údajů, tedy sekundárním nástrojem. V této souvislosti pak může nastat situace, kdy se subjekt snaží domoci svého práva (práva na výmaz), přičemž správce tuto povinnost již má. O povinnost správce vymazat údaje může jít v situaci, kdy zpracovává údaje, kdy již na toto zpracování nemá právní titul. Když hovoříme o právu být zapomenut, je nutné také zmínit čl. 18 GDPR, který je s tímto institutem spjat. Jedná se o omezení zpracování. Subjekt může místo práva být zapomenut vyžadovat omezení zpracování, aby mohl namítat nezákonnost zpracování a posléze poskytnout důkaz ve formě zpracovaných údajů správce. Tedy ponechání zpracovaných údajů, aby mohl tyto údaje využít pro určení, výkon nebo

⁷²Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 2016/679.

obhajobu právních nároků. Popřípadě může jít o situaci, kdy správce takové údaje potřebuje pro výkon a ochranu vlastních nároků.⁷³

V situaci, kdy subjekt bude uplatňovat své právo na výmaz a podá tedy žádost o výmaz, správce je povinen zjistit, jestli se opravdu jedná o oprávněnou osobu. Popř. o správnou osobu. Tedy jestliže bude subjekt Michal Navrátil žádat o výmaz všech údajů o něm a správce zpracovává údaje o dvou Michalech Navrátilích, tak má takový správce právo žádat o doplňující informace o subjektu a zároveň je povinen bez jakýchkoliv pochyb zjistit o kterého z nich se jedná. V případě, že správce odmítá výmaz kvůli nějaké z výjimek z čl. 17 odst. 3, pak v případném sporu důkazní břemeno nese správce.⁷⁴

Vhodným také shledávám uplatňování práva být zapomenut vůči provozovatelům vyhledávačů. Zde je nutné zmínit, že v případě, kdy provozovatel vyhledávače shledá výmaz důvodný a vymaže dané údaje ze seznamu, pak nebude daná stránka dohledatelná na základě subjektu (zpravidla jména subjektu). Nejedná se o smazání webu, či údajů na webu. Daná internetová stránka bude stále možná dohledat v původním znění, avšak na základě jiných vyhledávacích kritérií. Za určitých skutečností je však možné dosáhnout úplného výmazu URL obsahu. Jedná se však o výjimečný případ.⁷⁵

Důležité je i co rozumíme pod pojmem „vymazat“. Některé komentářové literatury se věnují tomuto pojmu, a to z důvodu, že nařízení GDPR nedisponuje výkladem. Na pomoc si můžeme vzít pojem „*likvidace osobních údajů*“, který se vyskytuje v §4 písm i) ZOOÚ. Pod tímto pojmem můžeme rozumět „*fyzické zničení jejich nosiče, jejich fyzické vymazání nebo jejich trvalé vyloučení z dalších zpracování.*“⁷⁶ Můžeme tím pak tedy rozumět „*nezvratná operace směřující k vyloučení osobních údajů z aktivního zpracování*“⁷⁷

⁷³Pattynová, Jana a kolektiv: *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Data a soukromí v digitálním světě. Komentář.* Praha:Leges, 2018, s. 172-174.

⁷⁴Tamtéž

⁷⁵Uříčář, Miroslav, Rámiš, Vladan a kol. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Komentář.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 512-537. [cit. 28. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

⁷⁶Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁷Pattynová, Jana a kolektiv: *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Data a soukromí v digitálním světě. Komentář.* Praha:Leges, 2018, s. 172-175.

V souvislosti s mazáním nehraje roli způsob, jedná se tak pouze o účel, resp. docílený výsledek. Vyžadovaný stav je tedy takový, kdy údaje nebudou nadále použitelné, nebude na jejich základě možné identifikovat osobu a nebudou naplňovat znaky osobních údajů. Co se týče vztahu smazání údajů a znovuoobnovení smazaných údajů. Již jednou smazané údaje by měly být fakticky toliko smazané, aby je nešlo obnovit bez nadměrného úsilí. Zde pochopitelně vždy existuje riziko, že bude možnost údaje znovu obnovit. V případě, kdybychom na každého správce kladli požadavek takového smazání, které by vedlo k nemožnosti data obnovit, tzv. absolutní smazání, dalo by se na takový požadavek nahlížet jako na nepřiměřený. K tomuto nutné dodat, že způsob likvidace dat a nosičů je určen vždy s přihlédnutím k jednotlivým případům. Tedy přihlédne se k technologickým možnostem jednotlivých správců. V této souvislosti kolektiv autorů komentáře zmiňuje, že dle jejich názor je možné analogicky aplikovat následující i na výmaz „*S přihlédnutím ke stavu techniky, nákladům na provedení, povaze, rozsahu, kontextu a účelům zpracování i k různě pravděpodobným a různě závažným rizikům*“. Z povahy citovaného textu vyplývá, že po správci, který zpracovává malý rozsah dat nemůžeme vyžadovat zajistit techniku (software) schopnou absolutního výmazu dat. K pojmu výmaz je vhodné uvést i finální výmaz, tedy odkud je nutné údaje smazat. O tomto taktéž nařízení GDPR mlčí. Avšak v zásadě se jedná o veškerá data, která má správce o subjektu uchována. Výmazem údajů tak rozumíme proces, kdy osobní data znehodnotíme takovým způsobem, aby byla nepoužitelná. Současně se jedná o takový způsob, který znemožní zpracování a jiné nakládání s osobními údaji o jakékoliv osobě (správce, zpracovatel aj.). Výmazem se rozumí i anonymizace, nebo výmaz identifikátorů.⁷⁸

⁷⁸Pattynová, Jana a kolektiv: *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Data a soukromí v digitálním světě. Komentář*. Praha:Leges, 2018, s. 172-175.

Správce má také povinnost informovat jiné správce. V případě, že správce vyhověl žádosti subjektu o výmaz zveřejněných osobních údajů, pak je správce povinen o takové situaci informovat i ostatní správce. Nejedná se však o povinnost vymazat údaje u jiných správců. Nařízení GDPR nedisponuje interpretací výrazu zveřejněných. ZOOÚ mu rozumí jako „*údaje zpřístupněné zejména hromadnými sdělovacími prostředky, jiným veřejným sdělením nebo jako součást veřejného seznamu.*“ Správce by měl učinit přiměřené kroky k tomu, aby kontaktoval jiného správce a o této skutečnosti ho informoval. Při tomto pokusu o kontaktování však musí dbát na to, aby na informace, které chtěl subjekt skrýt, ještě více při plnění své povinnosti nepoukázal. Z toho vyplývá, že není vhodné navazovat kontakt se správcem skrze stejné médium.⁷⁹

K výše uvedenému nutno dodat, že samotné oznámení vůle subjektu správcem dalšímu správci nezakládá povinnost dalšího správce k výmazu. Správce, který vůli subjektu obdržel však musí k vůli přistupovat tak, jako by subjekt sám podal k němu žádost o výmaz. Tedy prověří, zda byl naplněn důvod dle čl. 17 odst. 1.⁸⁰

⁷⁹NULÍČEK, Michal a kol. *GDPR. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář.* 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 228-234.

⁸⁰Tamtéž

4.1 Příklady ochrany práva být zapomenut v praxi

V praktické části bych se chtěl věnovat společnosti Meta Platforms (NASDAQ: META), konkrétně sociální síti Facebook. Chtěl bych se zaměřit na jednotlivé postupy, jaké informace Facebook shromažďuje, popřípadě zda je možné podat žádost o výmaz, či jak se taková žádost o výmaz podává a jak je Facebookem k ní přístupováno.

Když bychom chtěli hovořit o informacích, které Facebook shromažďuje, pak je nutné si je rozdělit do dvou režimů. Režim registrovaného uživatele a režim návštěvníka(neregistrovaného). V případě, že jednotlivec účet zřízený nemá, tak Facebook shromažďuje zejména tyto informace: „*Záznamy prohlížečů a aplikací o návštěvách veřejného obsahu, jako jsou Facebookové stránky, videa a místnosti*“⁸¹ (služba této platformy). Také se jedná o „*základní informace o zařízeních, které si stáhly aplikaci Facebook, jako je model a operační systém zařízení.*“⁸² V případě registrovaného uživatele je informací zpracovááno více (zejm. údaje o uživateli). Obdobně jsou shromažďovány údaje o zařízení a softwarech, které jsou používány současně s vlastnostmi zařízení (úroveň baterie, síla signálu, volné úložiště typ prohlížeče).

Také je shromažďováno, co jednotlivec na svém zařízení dělá, konkrétně pak jestli je Facebook v popředí, tzn. otevřen, popř. minimalizován a zda se pohybuje kurzor. Pak se také jedná o polohu zařízení, přístup k fotoaparátu, fotky, informace o síti, ke které je uživatel připojen, IP adresu, čas a četnost aktivity, různé reakce a jiné aktivity a interakce, které uživatel provádí.⁸³

⁸¹Menu soukromí Facebooku [online]. Facebook.cz, 1. ledna 2023[cit. 30 března 2023]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/privacy/policy>

⁸²Tamtéž

⁸³Tamtéž

Facebook poskytuje informace několika stranám. Jedná se o čtyři kategorie. O partnery, dodavatele, poskytovatele služeb a třetí strany. Co se týče partnerů, tak zde můžeme zmínit inzerenty reklam, partnery využívající analytické služby, partnery nabízející služby nebo zboží na platformě a integrované partnery. Těmto stranám jsou poskytovány zejména informace ohledně reklam (o reklamách, které si lidé prohlíželi, kdy si lidé tyto reklamy prohlíželi, kde byla reklama zobrazena). Při nabídce služby a zboží pak jde o informace nezbytné k dokončení transakce (jako jsou například objednávky, platby, kontaktní údaje nebo informace o doručení) a informace přispívající k zajištění bezpečnosti transakce (to jsou informace o vašem zařízení nebo připojení). V kategorii dodavatelů pak jde o dodavatele, kteří zajišťují měření a marketing firmy. Jim jsou pak poskytována data, na základě, kterých můžou vyhodnocovat výsledky a funkčnost strategií. Třetí kategorií jsou poskytovatelé služeb, kteří poskytují služby, díky kterým může Facebook nabízet jejich produkty. Informace o uživatelích jsou tedy poskytovány za účelem přijímání těchto služeb. Jedná se pak zejména o: „vyšetřování podezřelých činností, poskytování zákaznické podpory, odhalování a zastavování hrozeb pro personál Facebooku a jeho majetek aj. Čtvrtou a poslední kategorií pak jsou třetí strany. Jedná se o externí výzkumníky, kteří informace „využívají k provádění výzkumu, přispívající k rozvoji vědy a inovací, a k podpoře bezpečnosti, zabezpečení⁸⁴ a integrity“⁸⁵.

⁸⁴Viz *Zabezpečení* [online]. Facebook.cz, 1. ledna 2023[cit. 30 března 2023]. Dostupné z: <https://dataforgood.facebook.com>

⁸⁵*Menu soukromí Facebooku* [online]. Facebook.cz, 1. ledna 2023[cit. 30 března 2023]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/privacy/policy>

Facebook v centru soukromí prezentuje řadu práv jako právo odvolat souhlas, právo vznést námitku, právo na stížnost, mezi kterými nechybí ani právo na výmaz údajů. Pokud uživatel chce případně smazat údaje skrze dostupnou funkci na výmaz údajů, je mu primárně nabídnuto smazání účtu, přičemž je poučen o následcích, které z toho plynou. A to smazání veškeré jeho aktivity (informace v profilu, fotky a jiné aktivity). Současně je možné se prokliknout k výmazu údajů. Nejedná se však o formulář k výmazu údajů, ale k nahlášení problému se soukromím, který vyfiltruje nevhodné situace pro právo být zapomenut. Na vysvětlenou, než se člověk dostane opravdu k formuláři práva na výmaz, je nutné projít řekněme, ověřením, že se opravdu jedná o situaci, na kterou dopadá tento institut. Dle formuláře jsou předvídány 2 způsoby, kdy je uživatel vůbec k formuláři připuštěn. Jedná se buď o situaci, kdy je cizí osobou (myšleno rozdílná osoba od subjektu údajů) zveřejněna fotka či video, na které je subjekt údajů. Avšak zde je nutné první jiným nástrojem poskytovaným skrze Facebook požádat o smazání. To znamená první je nutné vyplývat, když to přeženu „řádný opravný prostředek“. V druhém předvídaném případě se nejedná o fotku bez dalšího.⁸⁶⁺⁸⁷

Zde konečně přistoupíme k výmazu jako takovému. Prvním krokem ve formuláři Facebooku je vybrání státu, ve kterém uživatel bydlí a kdo podává žádost. Zadání státu je nutné vyplnit proto, aby se Facebook mohl řídit právními předpisy dané země. V nabídce jsou tři možnosti, podání uživatele sám za sebe, právní zástupce za klienta anebo zákonný zástupce za osobu mladší 18let. V jednotlivých kategoriích po vybrání příslušné kategorie je danou skutečnost nutné prokázat na základě způsobilé listiny. Na což dle výše uvedeného (nařízení GDPR) má správce nárok. Dále je nutné uvést jméno uživatele, který žádá o výmaz (či klient/osoba mladší 18let) a ve dvou zprostředkovaných případech i jméno právního zástupce, popř. zákonného zástupce a emailový kontakt. V následujícím kroku je možné přiložit URL adresu údajů, které jsou předmětem výmazu a v případě, že jednotlivec takovou adresu nemá, je také možné přiložit screenshot, popř. popsat umístění daného obsahu. V dalším kroku je nutné vybrat charakter údajů, které chce jednotlivec vymazat. Na výběr jsou: „*Osobní kontaktní údaje (třeba e-mail, osobní telefonní číslo nebo adresa), národní identifikační číslo (třeba číslo sociálního pojištění), finanční údaje (třeba číslo platební karty), ukazuje se celé moje jméno, ukazuje se můj obrázek, ukazuje se obrázek mého dítěte nebo informace o něm,*“⁸⁸

⁸⁶Roztříd'ovací předformulář [online]. Facebook.cz, 1. ledna 2023[cit. 30 března 2023]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/help/contact/259518714718624>

⁸⁷Menu soukromí Facebooku [online]. Facebook.cz, 1. ledna 2023[cit. 30 března 2023]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/privacy/policy>

⁸⁸Formulář práva být zapomenut [online]. Facebook.cz, 1. ledna 2023[cit. 30 března 2023]. Dostupné z: https://www.facebook.com/help/contact/812563202430607?erasure_cf_redirect

Tedy jinými slovy je nutné oznámit, jaké údaje a jakého charakteru chce uživatel smazat, popřípadě je možno vložit odkaz na takové údaje.

V posledním kroku by mělo být uvedeno, proč si jednotlivec myslí, že obsah zmíněný ve formuláři by měl být vymazán a následně je poučen: „*Odesláním oznámení potvrzujete, že si v dobré víře myslíte, že obsah má být z výše uvedených důvodů odebraný. Dále že informace obsažené v tomto hlášení jsou přesné. A že pokud jednáte jménem někoho jiného, jste jeho právním zástupcem oprávněným hlášení odeslat, popřípadě že jste rodičem nebo zákonným zástupcem dítěte, jehož jménem hlášení odesíláte.*“ Závěrem je nutné potvrdit, že si osoba poučení přečetla a souhlasí s ním a následně se podepsat elektronickým podpisem.⁸⁹

⁸⁹*Formulář práva být zapomenut* [online]. Facebook.cz, 1. ledna 2023[cit. 30 března 2023]. Dostupné z: https://www.facebook.com/help/contact/812563202430607?erasure_cf_redirect

Závěr

Právo na soukromí je široký právní obor, který není jednoduché obsáhnout, protože problematika je velmi rozsáhlá a komplexní. K tomu je nutné zmínit, že v práci zmíněna multidimenzionalita, různé sféry práva na soukromí a mnohé úhly pohledu na právo na soukromí a jeho dílčí otázky právě vytváří onu komplexnost a rozsáhlost. V bakalářské práci jsem zjistil, že řada aspektů práva na soukromí je spolu velmi úzce provázána a spojena. Některá práva, respektive aspekty práva na soukromí pak nejsou explicitně v právní úpravě obsažena, avšak jsou z jednotlivých ustanovení například za pomoci výkladu soudů, resp. soudních závěrů interpretována a dovozována. Jak zmíněno, právo na soukromí obsahuje řadu vrstev, kde rozlišujeme citlivost a sílu zásahů, kdy některé zásahy mohou představovat intenzivnější zásah, než jiné.

V právu na soukromí je nutné chránit, přizpůsobovat a reflektovat právní úpravu novým hrozbám. Důležitost můžeme vnímat také v tom, že ono právo na soukromí a jeho dílčí aspekty jsou upravovány mezinárodním právem, evropským právem a vnitrostátním právem, které se střetávají a společně tak tvoří, komplexní právní úpravu. Co se týče ochrany osobních údajů, rychlý právní vývoj nebyl předpokládán, a tak určitý časový úsek byla právní ochrana nedostatečná a zákonodárci nedokázali reflektovat takový vývoj v legislativě. Jakási právní mezera, tedy období, než byla tato mezera zacelena a toto období překlenuto, už je, troufám si říct, za námi. V nejbližší budoucnosti nepředpokládám, že by mohla nastat obdobná situace, vzhledem k tomu, že hlavním spouštěčem a hlavním důvodem takové nedostačující právní úpravy bylo vynalezení techniky ve smyslu počítačů a jiných zařízení a následné s tím spojené vynalezení internetového připojení. I přes to mohou nastat situace, kdy situace může nabýt podobného rázu a zákonodárci na to budou muset rychle a pružně reagovat.

Jak jsem zmínil, právní úprava prošla značným vývojem a v současné době o ní můžeme hovořit jako o uspokojující. V tomto ohledu nutno zmínit, že se v současné době bitva z parlamentů a jiných zákonodárných sborů spíše přesunula na úroveň soudů, kdy právě soudy jsou ty, které určují směr práva na soukromí, ochrany osobních údajů, práva na informační sebeurčení a jiných dílčích otázek.

Zde možno například mluvit o nařízení GDPR, které pružně reaguje na technický vývoj. Jak z práce vyplývá, ochrana osobních údajů je v nařízení GDPR dost podrobně upravena. Což pak rozvíjí vnitrostátní úprava, která to celé umocňuje. Ochrana osobních údajů včetně jejich institutů a nástrojů je dle mého názoru dostatečně upravena. I přes tuto dostatečnou právní úpravu lze najít situace, které mohou být při nejmenším sporné a je nutné na ni reagovat. V této souvislosti odvádí dobrou práci například WP29, která vydává stanoviska, která pak ve sporných situacích mohou pomoci. Jedním z institutů, nebo práv zakotvených v nařízení GDPR jsem se zabýval i já, jak z práce vyplývá, jednalo se o čl. 17. Koncept práva být zapomenut je dle mého názoru taktéž vhodně konstruován. Tomu také nasvědčuje fakt, že jsem neshledal žádný zásadní problém v praktické části.

Závěrem jsem se věnoval praktickému případu. Jednalo se o případ využití práva být zapomenut v praxi. Pro tuto praktickou část jsem si vybral sociální síť Facebook. První bych chtěl formulář zhodnotit z právního hlediska. Z tohoto hlediska jsem ve formuláři Facebooku neshledal žádných rozporů s nařízením GDPR ani jinými právními předpisy. Prostřednictvím formuláře nejsou vyžadovány žádné údaje, které by neměly, a naopak vyžaduje identifikaci osoby, kterou musí chtít. Dále bych formulář chtěl zhodnotit z hlediska funkčnosti a efektivnosti. První dotazník, který má za úkol roztřídit situace na které dopadá právo být zapomenut je vhodný a předpokládám, že i nutný nástroj.

Když se dostaneme k druhému dotazníku, ani ten nemá zásadní chyby, kdy však můžeme polemizovat o intuitivnosti. Co shledávám za nevhodné je koncept, kterým je vytvořen. Pro pokračování v dotazníku je nutné se stále proklikávat dál, kdy jsou zobrazovány nabídky „pokračovat v hlášení“. Zde nutno poznamenat, že například Google má daleko přehlednější dotazník. Jako největší problém však vidím překlad samotného formuláře. Formulář byl očividně překládán překladačem a žádná osoba jej nekontrolovala. V řadě případů byla přeložena pouze půlka možností do Českého jazyka, popř. špatně přeložena. V závěru dotazníku je okno s textem, kde chtějí vysvětlit, proč by nahlášený obsah neměl být odebrán. Kdy je očekávána interakce ze strany uživatele. Zde se však dotazník neptá, proč by obsah neměl být odebrán (už jen ze smyslu dotazníku), ale proč by odebrán být měl, čemuž také nasvědčuje následné poučení, viz výše. Závěrem bych tedy uzavřel, že z právního hlediska je formulář v souladu s právní úpravou. Zaostává tedy jen technické stránka dotazníku. Byť uživatel může být značně zmaten a v důsledku toho nemusí správně vyplnit formulář.

Anotace(česky)

Bakalářská práce je zaměřena na právo na soukromí s následným zaměřením na institut práva být zapomenut. V úvodu se věnuje právu na soukromí v obecné rovině, dále nastiňuje aspekty práva na soukromí a dává do kontextu. Další kapitola je věnována vývoji práva na soukromí a osobních údajů. Také pojednává o základní problematice osobních údajů a práva na informační sebeurčení. Závěrem je vysvětlena problematika práva být zapomenut, kdy je formulován případ a následně zhodnocen. Cílem práce je čtenářům představit právo na soukromí v kontextu ochrany osobních údajů se zaměřením práva na výmaz, kdy dalším cílem je v konkrétním případě využít právo být zapomenut. Pro takové praktické využití práva na výmaz byla vybrána sociální síť Facebook, kde je podávána žádost o výmaz ve formě formuláře.

Klíčová slova(česky)

Právo na soukromí, ochrana osobních údajů, právo na informační sebeurčení, soukromí, osobní soukromá sféra, právo být zapomenut, právo na výmaz

Abstract (english)

The bachelor's thesis is focused on the right to privacy with subsequent focus on the institute of the right to be forgotten. In the introduction is dealt with privacy rights in general, then are mentioned the aspects of the right to privacy and put into context. The next chapter is about development of the right to privacy and personal data. There are also mentioned basic issues of personal data and the right to informational self-determination. In conclusion, there is issue of the right to be forgotten explained. Case is formulated and subsequently evaluated. The aim of the work is to introduce readers to the right to privacy in the context of personal data protection with a focus on the right to erasure. Another goal is to use the right to be forgotten in a specific case. For such case was chosen Facebook where it is necessary to use the erasure request in the form of a form.

Key words (english)

Right to privacy, protection of personal data, right to informational self-determination, privacy, personal private sphere, right to be forgotten, right to erasure

Seznam použitých zkratk

LPEU	Listina základních práv Evropské Unie
ESLP	Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku
EÚLP	Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod
ÚS	Ústavní soud
LZPS	Listina základních práv a svobod
OZ	Zákon č. 89/2012, Sb. Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
GG	Grundgesetz
BVerfG	Bundesverfassungsgericht
NSS	Nejvyšší správní soud
ZOOÚ	Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
EU	Evropská unie
ZZOU	Zákon č. 110/2019 Sb., zákon o zpracování osobních údajů ve znění pozdějších předpisů
WP29	Pracovní skupina pro ochranu údajů zřízená podle článku 29 GDPR (work party)
ČNB	Česká Národní Banka
ElKom	Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích
ESD / SDEU	Soudní dvůr Evropské unie
URL	Uniform Resource Locator
BIS	Bezpečnostní informační služba
GDPR	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
Úmluva 108	Úmluva Rady Evropy č. 108/1981 o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat

**Směrnice
95/46/ES**

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů

**Rozsudek
Google Spain**

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. 5. 2014 ve věci C-131/12, Google Spain SL a Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) a Mario Costeja González

Seznam použitých zdrojů

Monografie, učebnice, komentáře

MATES, Pavel a kol. *Ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů*. Praha: Leges, 2019. 427 s.

BARTOŇ, Michal a kol. *Základní práva*. Praha: Leges, 2016, 608 s.

MELOTÍKOVÁ, Petra. *Osobní údaje v kontextu GDPR*. Praha: Leges, 2020, 140 s.

Pattynová, Jana a kolektiv: *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Data a soukromí v digitálním světě. Komentář*. Praha: Leges, 2018, 488 s.

NULÍČEK, Michal a kol. *GDPR. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 580 s.

Právní předpisy

Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012, Sb. Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 110/2019 Sb., zákon o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv ČR

Zákon č. 209/1992 Sb. „Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

Judikatura

Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 17. července 2007. sp. zn. IV. ÚS 23/05-2, (N 111/46 SbNU 41)

Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 22. března 2011. sp. zn. Pl. ÚS 24/10, (N 52/60 SbNU 625)

Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 14. května 2019. sp. zn. Pl. ÚS 45/17 (N 76/94 SbNU 19)

Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 11. listopadu 2005. sp. zn. I. ÚS 453/03, (N 209/39 SbNU 215)

Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 13. srpna 2002. sp. zn. Pl. ÚS 3/02, (N 105/27 SbNU 177)

Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 7. prosince 2005. sp. zn. *IV. ÚS 412/04*, (SR 2/2006 s. 49)

Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 9. října 2018. sp. zn. *III. ÚS 309/16*, (166/2018 USn.)

Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 9. listopadu 2021. sp. zn. Ústavní soud, Pl. ÚS 2/20, (SR 5/2022 s. 151)

Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 7. června 2022. sp. zn. II.ÚS 2460/19 #3

Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 26. dubna 2016. sp. zn. I. ÚS 971/16

Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 11. září 2012. sp. zn. II. ÚS 1375/11, (N 156/66 SbNU 331)

Ústavní soud: Nález ústavního soudu ze dne 9. února 1998. sp. zn. *IV. ÚS 154/97*, (N 17/10 SbNU 113)

Odborné články

Kokeš, M. *Judikatura ÚS: Ochrana soukromí v tzv. době internetové. Soudní rozhledy*, 2019, č. 6, s. 182

Internetové zdroje

HUSSEINI, Faisal a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář* [online databáze]. 1. vydání

(1.aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. [cit. 26. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

KOPA, *Doktrína prostoru pro uvážení (margin of appreciation) (disertační práce)*, 2013. s. 17. [online]. cit. [cit. 30 března 2023]. Dostupné z: https://theses.cz/id/86myh9/Martin_Kopa_-_Disertace_-_final.pdf

KUST, Jan. *Louis Brandeis – česká stopa u Nejvyššího soudu USA* [online]. *ustavprava.cz*, 16. listopadu 2017 [cit. 28 února 2023]. Dostupné z: <https://www.ustavprava.cz/blog/2017/11/louis-brandeis-ceska-stop-a-u-nejvyssiho-soudu-usa/>.

WARREN, Samuel; BRANDEIS, Louis. *The Right to Privacy. Harvard Law Review*, 1890, roč. IV, č. 5, s. 193–200. [online]. [cit. 28 února 2023]. Dostupné z: <https://www.cs.cornell.edu/~shmat/courses/cs5436/warren-brandeis.pdf>

dubna. 2016 [cit. 26 března 2023]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679>

Uříčář, Miroslav, Rámiš, Vladan a kol. *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 512-537. [cit. 28. března 2023]. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

Menu soukromí Facebooku [online]. Facebook.cz, 1. ledna 2023[cit. 30 března 2023]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/privacy/policy>

Zabezpečení [online]. Facebook.cz, 1. ledna 2023[cit. 30 března 2023]. Dostupné z: <https://dataforgood.facebook.com>

Roztříd'ovací předformulář [online]. Facebook.cz, 1. ledna 2023[cit. 30 března 2023]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/help/contact/259518714718624>

Formulář práva být zapomenut [online]. Facebook.cz, 1. ledna 2023[cit. 30 března 2023]. Dostupné z: https://www.facebook.com/help/contact/812563202430607?erasure_cf_redirect